

Okulda
diyabet
programı

www.okuldadiyabet.meb.gov.tr

Okulda
diyabet
programı
Eğitim Platformu

Diyabetli Çocuklara Destek Olmak Üstümüze Vazife!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

ÇOCUK ENDOKRİNOLOJİSİ
VE DİYABET DERNEĞİ

Okulda Diyabet Programı Sanofi tarafından koşulsuz olarak desteklenmektedir. Teşekkür ederiz.

Diyabetli çocuklar uyanık oldukları saatlerin önemli bölümünü okulda geçirirler ve tedavilerinin kesintisiz sürmesi yanında kendi akranları gibi bütün okul aktivitelerine katılmaları için öğretmenlerinin ve okul hemşirelerinin desteğine ihtiyaç duyarlar. Öğretmenler ve okul hemşireleri kan şekeri düşüklüğünde ve diğer acil durumlarda gereken müdahalede bulunmalı, diyabetli çocukların ara öğünlerini almaları, insülinlerini yapmaları için kolaylık sağlanmalı ve arkadaşları ile birlikte, ayrımcılığa uğramadan bir okul yaşamı sürmeleri için destek olunmalıdır.

Diyabetli çocuklara okul yaşamlarında destek olmak için Çocuk Endokrinoloji ve Diyabet Derneği, Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlığı iş birliği ile 2010 yılında **Okulda Diyabet Programı** başlatılmıştır. Program kapsamında son olarak **Millî Eğitim Bakanlığı İl Sağlık Hizmeti Sorumluları toplantısı** 17-18 Mayıs 2024'te yapıldı. Toplantıda illerinde iyi uygulama örnekleri sergileyen 15 arkadaşımıza ödül verildi.

Videomuzda **Diyabet Elçileri Ödülü** kazanan **Akif Güner, Çiğdem Erdem, Büşra Gül Çetin, Selahattin Ünsal ve Esra Mısır**, "Okulda Diyabet Programı" süresince yaptıkları uygulamaların önemini ve kendi deneyimlerini paylaşıyor.

Bu programın başarısına katkıda bulunan öğretmenlere, okul hemşirelerine ve okul çalışanlarına **teşekkür ederiz.**

Amacımız, öğretmenleri ve okul hemşirelerini **çocuk diyabet ekiplerinin bir üyesi** yapmak

Diyabet, halk arasında "şeker hastalığı" ismi ile ve daha çok erişkinlerin bir hastalığı olarak bilinir ama çocuklarda da görülür. Çocuklarda görülen diyabet vakalarının % 95'inden fazlasını, aniden başlayan, insülin salgılayan beta hücrelerinin "otoimmün saldırı" sonucunda zedelenmesi ile meydana gelen **tip 1 diyabet** oluşturur.

Tip 1 diyabet, erişkinlerde görülen tip 2 diyabete göre daha seyrek görülür.

Çok su içme, tekrar gece altını ıslatmaya başlama, sık idrar yapma, iştah artmasına rağmen kilo kaybı, halsizlik gibi belirgin bulgulara rağmen çocuklarda diyabet olabileceği akla gelmemektedir. **Bunun gerisinde "çocuklarda diyabet görülmez" inancı yatmaktadır.** Tanı gecikmesi, çocukların ağır bir tablo ile hastaneye yatmasına neden olmaktadır.

Videomuzda **Diyabet Elçileri Ödülü** kazanan **Berna Tanrısever, Yasemin Cankurt ve Gökhan Butasım** Tip 1 diyabetin erken tanısında öğretmenlerin rolünü anlatmaktadır.

Öğretmenler sınıflarındaki çocuklarda diyabet bulgularını fark ederse, vakit geçirmeden aile ile iletişime geçmeli ve çocuklarını bir çocuk hekimine götürmesini önermelidir.

Çocuklarda Tip 1 diyabet bulguları

- Sürekli susama hissi/ağız kuruluğu
- Çok su içme, "suya doyamama"
- Çok ve sık idrar yapma
- Sınıfta sık sık tuvalete gitme ihtiyacı duyma
- Gece her zamankinden sık idrara çıkma ve yatağını ıslatmaya başlama
- Karbonhidratdan zengin besinlere karşı iştah artması
- Çok yemesine rağmen kilo kaybı
- Kolay yorulma ve bitkinlik
- Bulanık görme
- Okula devamda aksamalar ve derslerde bitkinlik
- Nefeste keton(aseton) kokusu
- Ağır durumlarda sıvı kaybı bulguları, bulantı, kusma ve derin/hızlı nefes alma

Henüz tip 1 diyabeti önlemek ve iyileştirmek mümkün değildir ama gerekenler yapıldığında bütün tip 1 diyabetli çocukların sağlıklı ve başarılı bir ömür sürmelerini sağlamak mümkündür

Tip 1 diyabet tedavisinde insülin hormonunun yerine konması hayati öneme sahiptir; bunun yanında karbonhidrat sayımına dayalı sağlıklı beslenme, diyabet bakım düzenini aksatmamak, düzenli fizik aktivite, eğitim ve motivasyon ve sensörler gibi teknolojilerin kullanımı gereklidir.

Diyabet yönetimini 24 saat olarak düşünmek ve okul saatlerinde de hedeflere bağlı kalmak uzun dönemli komplikasyonların önlenmesi ve başarılı okul yaşamı bakımından önemlidir.

Okulda Diyabet Programı kapsamında son 14 yılda bir çok etkinlik yapılmış ve diyabetli çocukların okullarda Dünya standartlarında bakımı için hazırlanan **yönerge** 14 Ekim 2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ayrıca **Okulda Diyabet Programı Eğitim Platformu** yayına başlamıştır.

Videomuzda **Diyabet Elçileri Ödülü** kazanan **Filiz Parlak, Merve Mahizer Kızıldaş, Şengül Akyiğit ve Nurdan Kılavuz Güllü** kendi illerindeki çalışmaları anlatmaktadır.

Tip 1 diyabetli çocuk olan okullarda varsa okul hemşiresi, yoksa ilgili bir öğretmen bu çocuklardan sorumlu kişi olarak görevlendirilmeli, bu kişinin eğitim alması ve aile ile yakın işbirliği yapması sağlanmalıdır

